

27.1.4

4b (משנה ד') → 5b (לפינן מעיני מעיני)

1. ואם כל עדת ישראל ישגו ונגעלם דבר מעיני הקהל ועשו אחת מכל מצות ה' אשר לא תעשינה ואשמו: ויקרא ד:יג
 2. ושפטו העדה... והצילו העדה... במדבר לה, כד-כה
 3. ... אספה לי שבעים איש מזקני ישראל אשר ידעת כי הם זקני העם ושטריו ולקחת אתם אל אהל מועד והתניצבו שם עמך: במדבר יא, טז
 4. ושפטו את העם בכל עת והיה כל הדבר הגדל יביאו אליה וכל הדבר הקטן ישפטו הם והקל מעליה ונשארו אתה: שמות יח, כב
 5. ונדעה החטאת אשר חטאו עליה והקריבו הקהל פר בו בקר לחטאת והביאו אותו לפני אהל מועד: ויקרא ד, יז
 6. או הודע אליו חטאתו אשר חטא בה והביא את קרבנו שעיר עזים זכר תמים: ויקרא ד, כג
 7. והיה אם מעיני העדה נעשתה לשגגה... במדבר טו, כד
 8. ונסלח לכל עדת בני ישראל ולגר ולגר הגר בתוכם פי לכל העם בשגגה: במדבר טו, כז

- I משנה 14: Conditions under which הוראה doesn't obtain
- a If: one of them knew they had erred
- b Or: there was no מופלא present
- i Per: ruling that anything the צדוקים agree on is "out", as they should have learned it; same here
- c Or: one of them was a גר, a ממזר, a נתין or an elder unable to have children
- i Per: עדה::עדה (vv. 1-2); v. 2 comprises only להוראה per v. 4 (v. 3 - עמך - to also have הקדש רוח)
- II משנה 15: various states of awareness and their consequences
- a If: ב"ד was in error and the people acted בשיגג – בשיגג brings bull (our פרשה ב"ד)
- i Inference: if people's שוגג was similar to מזיד – i.e. they intended to eat (wrongly permitted) חלב but ate שומן instead, he is liable
- 1 Proposal: answers רב"ב's question
- 2 Rejection: wording is parallel construction
- b But if: ב"ד acted willfully but people acted בשיגג – people bring חטאת (not a הוראה)
- c And if: ב"ד ruled in error but people (knowing that) acted willfully – all exempt (no קרבן for מזיד)
- III משנה 16: if the ב"ד issues an errant הוראה
- a and the nation – or a majority thereof – acted on their ruling
- i שיעיר and פר and ע"ז: they bring a פר; if it was in the area of ע"ז, they bring a פר and ע"ז
- ii ד' יהודה: the 12 tribes bring 12 bulls; if it was in the area of ע"ז, 12 bulls and 12 goats
- iii ד' ש: 13 bulls; if ע"ז – 13 bulls and 13 goats, one each per tribe and one each for the ב"ד
- b If 7 tribes: or a majority thereof acted on their ruling
- i שיעיר and פר: they bring a פר; if it was in the area of ע"ז, they bring a פר and ע"ז
- ii ד' יהודה: the 7 guilty tribes bring 7 bulls; the other tribes bring 1 bull for them
- iii ד' ש: 8 bulls are brought (if ע"ז – 8 bulls and 8 goats) – one per guilty tribe and one for the ב"ד
- c If: the ב"ד of a specific tribe issued an errant ruling and that tribe acted on their ruling
- i ד'י: that tribe is liable and the rest are exempt
- ii חכמים: the only liability (of פר העלם דבר של צבור) is for the central ב"ד, per v. 1
- IV ברייתא 17: only applies if the ב"ד remembers their errant ruling, per v. 5
- a Note: this is contra ר"א (כריתות ד:ג) that if he ate either חלב or נותר, he is חייב חטאת (i.e. unconcerned with החטא ידעות החטא)
- i Challenge (ר' אשי): may include ר"א; our case is different per עליה (v5)
- 1 Challenge: in re: חטאת חלב, states חטא בה
- (a) Defense: that is used to exclude מתעסק
- b ד' יהודה → each tribe that sins (even if 7) brings a פר and the rest of the קהל brings one each, per קהל (v5)
- i Reason: 4x קהל is written (2x קהל) – 1 for each קהל (=שבת); 1 for הוראת ב"ד but actions of people, 1 to "pull" other tribes into liability and 1 for a tribe that acted on ב"ד הוראת
- c ד' ש: if 7 tribes sin, each tribe brings פר and the ב"ד brings פר per קהל::קהל (vv 1, 5)
- i Reason: reads 3 x קהל (קהל expected) 1 for each tribe, two others to link - with קהל - ב"ד
- d ד' מ: if 7 tribes sin, ב"ד brings one פר and they are all exempt; per קהל::קהל (vv 1,5)
- i Reason: doesn't read קהל → only 2 written, to link; just as earlier one is just ב"ד, so liability is only ב"ד's
- e ד' ש: if 6 tribes sin but they constitute majority or 7 – even if a minority – one פר brought by ב"ד
- i Reason: vv. 7-8 – could be minority or majority – either majority of people or of tribes.
- 1 Question: how do ר"ש ור"מ infer ב"ד +actions of קהל+הוראת ב"ד?
- 2 Answer (אב"י): v7 (but ה"א perhaps even minority → v8)
- 3 Answer (רבא): v8 (but ה"א people must act with ב"ד → v7)
- (a) And: we infer from these verses (context – ע"ז) to our cases via מעיני::מעיני (vv 1-7)